

Lagförslagets 28 § 1 mom. 12 punkten (måttenheter, mätredskap och mätmetoder)

Lagförslaget borde preciseras och begränsas för att det ska stämma överens med principerna och behörighetsfördelningen i lagen om måttenheter och mätnormalsystem (1156/1993) och lagen om mätinstrument (707/2011).

Måttenheter

Genom lagen om måttenheter och mätnormalsystem (1156/1993) fastställs iakttagandet av det internationella måttenhetsystemet, preciseras verksamhetsförutsättningarna för det nationella mätnormalsystemet och organiseras den nationella kalibreringsservicen. Teknologiska forskningscentralen VTT Ab sörjer med stöd av lagen för upprätthållandet och spårbarheten av de nationella mätnormalerna och tillgången till kalibreringstjänsterna.

Om Åland fick behörigheten att föreskriva om måttenheter, borde den ovannämnda lagen ändras på motsvarande sätt. Landskapet borde bli en del av det internationella måttenhetsystemet vid sidan av finska staten. Dessutom borde landskapet ha en organisation som motsvarar Teknologiska forskningscentralen VTT Ab för att sörja för uppgifterna kring upprätthållandet av mätnormalsystemet och måttenheter i landskapet.

Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) anser dock att om måttenheter ska kunna föreskrivas endast på riksomfattande nivå. Om det vore möjligt att överföra lagstiftningsbehörigheten med avseende på måttenheter till landskapet Åland enligt vad som uppges i lagförslaget, är det åtminstone teoretiskt sett möjligt att det i landskapet införs måttenheter som skiljer sig från riket i övrigt. Detta är inte ändamålsenligt i synnerhet med tanke på jämförbarheten och tillförlitligheten av mätningarna vid handel.

Mätinstrument och mätningmetoder

Om mätinstrument och tillförlitligheten av mätningmetoder föreskrivs i lagen om mätinstrument (707/2011). I Europeiska unionens produktregelverk omfattas mätinstrument av direktivet om mätinstrument (2014/32/EU) och direktivet om vågar (2014/31/EU), vilka har införlivats i Finland genom lagen om mätinstrument och med stöd av den utfärdade statsrådets förordningar (1431/2016 och 1432/2016). Ytterligare föreskrivs i lagen om mätinstrument om de krav som gäller mätinstrument som faller utanför tillämpningsområdet för direktiven.

Den nationella verkställigheten av Europeiska unionens produktdirektiv i Finland har genomförts på riksomfattande nivå. På Åland finns det inte någon landskapets egen lagstiftning som skulle motsvara produktdirektiven. Marknadsövervakningen enligt dessa direktiv är i riket centraliserad i en enda myndighet, till exempel i fråga om mätinstrument i Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes). För landskapet har genom lagstiftningen inte

föreskrivits några marknadsövervakningsuppgifter eller någon behörighet enligt produktdirektiven.

Tillförlitligheten för mätinstrument som används för förbrukningsmätning, handel och motsvarande verksamhet säkerställs enligt lagen om mätinstrument genom certifieringar under användningstiden. Certifieringar utförs enligt lagen om mätinstrument av besiktningsorgan som är godkända av Tukes. Kravet på certifiering under användningstiden gäller också mätinstrument som används i landskapet Åland och certifieringen ska låta utföras av besiktningsorgan som är godkända av Tukes.

Med beaktande av att om kraven på mätinstrument föreskrivs i Europeiska unionens produktdirektiv och att tillförlitligheten av mätinstrument ska av besiktningsorgan certifieras genom certifieringar under användningstiden, är det inte ändamålsenligt att det vore möjligt att överföra lagstiftningsbehörigheten för mätinstrument eller mätningmetoder till landskapet Åland. Landskapet borde i så fall ha förutsättningar att vara marknadsövervakningsmyndighet för produktdirektiven som omfattar mätinstrument samt för landskapet godkänna besiktningsorgan för att på mätinstrument utföra certifieringar under användningstiden.

I vilken mån kunde det vara ändamålsenligt att överföra någon lagstiftningsbehörighet för mätinstrument till landskapet Åland?

Tukes och regionförvaltningsverken är de nuvarande övervakningsmyndigheterna för lagen om mätinstrument. Tukes är marknadsövervakningsmyndigheten för produktdirektiven om mätinstrument och övervakar användningen av mätinstrument. Vid sidan av Tukes övervakar regionförvaltningsverken i sina områden att man låter utföra certifieringar under användningstiden enligt vad som bestäms i lagen om mätinstrument.

Tukes sköter övervakningsuppgifter som är förknippade med produktdirektiven om mätinstrument och användningen av mätinstrument också på Åland. Ytterligare handhas övervakning av användningen av mätinstrument i landskapet Åland av Statens ämbetsverk på Åland.

Det kunde vara ändamålsenligt att övervakningsuppgifter kring certifiering av mätinstrument under användningstiden kunde överföras till landskapet. Detta skulle motsvara den nutida arbetsfördelningen vid övervakningen av mätinstrument på annat håll i Finland, vilket innebär att regionförvaltningsverken i sina områden vid sidan av Tukes handhar övervakning av certifieringar under användningstiden. Här ska man dock beakta att det för närvarande planeras i riket att övervakningen av mätinstrument ska centraliseras från regionförvaltningsverken till Tukes. Det vill säga att om övervakningen av certifiering under användningstiden överfördes till landskapet, skulle det stå i strid med den allmänna målsättningen att centralisera övervakningen av mätinstrument.

Landskapet Åland kunde handha övervakningsuppgifter av mätningar i anslutning med speciallagar (*lex specialis*). Lagen om mätinstrument är en allmän lag (*lex generalis*) som inte ska tillämpas till den del som på mätningen tillämpas någon speciallag. Som exempel på speciallag kan nämnas lagen om mätning av virke (414/2013). Myndighetsuppgifterna förknippade med mätning eller med dem jämförbara uppgifter om vilka föreskrivs i en speciallag kunde överföras till landskapet Åland. Detta kräver dock bedömning från fall till fall och att myndighetsresurserna som finns till förfogande i landskapet tas i beaktande.

Lagförslagets 28 § 1 mom. 15 punkten (tillverkning och kontrollstämpling av ädla metaller samt handel med arbeten som innehåller ädla metaller)

I stället för tillverkning av ädla metaller borde man tala om tillverkning av ädelmetallprodukter. Lagstiftningen om ädelmetallprodukter har vissa särdrag som borde beaktas vid behörighetsfördelningen mellan riket och landskapet Åland. Sådana är bland annat det att det inom EU inte finns någon harmoniseringsreglering av ädelmetallprodukter, utan ädelmetallprodukter omfattas av den i Wien den 15 november 1972 ingångna konventionen om kontroll och märkning av ädelmetallarbeten (FördrS 17/1975) samt de skyldigheter som följer av medlemskapet i konventionen, såsom utnämning av ett auktoriserat besiktningsorgan.

Vad gäller eventuell överföring av lagstiftningsbehörighet borde man också betrakta förpliktelserna kring den nationella lagstiftningen. Till exempel om besiktningsorganet och dess uppgifter föreskrivs också i nationella författningar. Skulle Åland inrätta ett eget besiktningsorgan? Och skulle Åland registrera sina egna namnstämplarna och på vilket sätt skulle dessa kunna åtskiljas från stämplarna i riket? Enligt lagen om ädelmetallarbeten (1029/2000) godkänner Tukes namnstämplarna och för ett register över dem.

Tukes har givits möjlighet att yttra sig över ärendet till arbets- och näringsministeriet när ministeriets eget utlåtande var under beredning. I det avseendet hänvisar Tukes till arbets- och näringsministeriets utlåtande.

Lagförslagets 30 § 1 mom. 19 punkten (mediciner och produkter av läkemedelstyp, narkotiska ämnen samt framställning av gifter och fastställande av deras användningsändamål)

I denna punkt talas om framställning av gifter och fastställande av deras användningsändamål. Uttrycket stämmer inte överens med den gällande lagstiftningen om farliga kemikalier och kan därför inte som sådan återges i den nya självstyrelselagen för Åland. Till exempel i den gällande kemikalielagen (599/2013) föreskrivs inte om begreppet "gift". I förslaget skildras inte närmare vad som avses med lagstiftningen om gifter eller tillverkning av gifter och fastställande av deras användningsändamål. Av förslaget framgår

till exempel inte om detta till någon del har samband med lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005). Punkten borde omformuleras så att den motsvarar den nuvarande lagstiftningen enligt vad som avses med de använda uttrycken. Denna kommentar är också förknippad med lagförslagets 48 § 1 mom. 5 punkten.